

POSTANOWIENIE

4 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

na posiedzeniu niejawnym 4 marca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa J. K. i K. K.

przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 29 kwietnia 2022 r., I ACa 76/21,

1. **odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
2. **zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 23 października 2020 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo J. K. i K. K. przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W. o zapłatę (pkt 1) i orzekł o zwrocie kosztów procesu (pkt 2).

Wyrokiem z 29 kwietnia 2022 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie – orzekając na skutek apelacji powodów – zmienił zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym częściowo w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 344 612,07 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23 marca 2017 r. do dnia

12 kwietnia 2022 r. i zastrzegł na rzecz pozwanego prawo zatrzymania zasądzonej na rzecz powodów kwoty do czasu zaoferowania pozwanemu przez powodów kwoty 584 377,27 zł; - w punkcie drugim w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 11 817 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt I), oddalił apelację w pozostałym zakresie (pkt II) i orzekł o zwrocie kosztów postępowania apelacyjnego (pkt III).

Skargę kasacyjną od wyroku wniósł pozwany bank podnosząc, że jest ona oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), bowiem stanowisko przyjęte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku oznacza, że w konsekwencji stwierdzenia bezskuteczności czynności prawnej w postaci umownego potrącenia wzajemnych wierzytelności stron, kwota objęta potrąceniem winna być uznana za świadczenie (art. 353 § 2 k.c.) spełnione przez powodów na rzecz pozwanego. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej według skarżącego jest zasadny, bowiem zaskarżony wyrok opiera się na oczywistym naruszeniu art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 2 k.c. w zw. z art. 353 § 2 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń, wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Nie jest to ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. W judykaturze wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek, przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek,

przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2023 r., I CSK 6201/22).

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej. Chodzi więc o szczególne, kwalifikowane przypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji, dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika, a więc o sytuację, w której wyrok może być uznany za błędny lub wadliwy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 1 marca 2002 r., I PKN 34/01; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, z 26 października 2022 r., I CSK 3332/22, z 29 stycznia 2021 r., I CSK 491/20).

Nie można uznać, że skarżący taką oczywistą zasadność skargi wykazał, bowiem uzasadnienie w tym zakresie nie wykazuje oczywistego naruszenia przepisów prawa, które skutkowało wydaniem wadliwego orzeczenia. Trzeba też zauważyć, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej jest w zasadzie tożsame z uzasadnieniem podstawy kasacyjnej. Skarżący oczywistą zasadność skargi wiąże z oczywistym naruszeniem przez Sąd wskazanych w skardze kasacyjnej przepisów prawa materialnego. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne *prima facie* i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, i orzeczenia tam powołane). Należy zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. odwołuje się do oczywistej zasadności skargi. W przepisie tym nie chodzi o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane. Nie chodzi więc o wskazanie naruszenia prawa przez sąd *meriti*, choćby oczywistego, lecz o to, aby wykazane uchybienia sądu skutkowały oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej. Oczywista zasadność skargi może zatem wynikać z kwalifikowanego naruszenia przepisu

prawa pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2018 r., I CSK 798/17, z 11 grudnia 2018 r., II PK 278/11, z 19 lipca 2023 r., III USK 339/22).

Podkreślenia wymaga, że na obecnym etapie postępowania nie jest dopuszczalna ocena podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.), lecz Sąd jest zobligowany i uprawniony wyłącznie do zbadania, czy wystąpiły przyczyny kasacyjne, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Analiza motywów zaskarżonego postanowienia może być zatem dokonana jedynie pod kątem tego, czy uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawiera argumenty, które przekonują o oczywistej zasadności skargi. Aby teza skarżącego o wystąpieniu podanej przyczyny kasacyjnej była zasadna, musiałaby opierać się na wykazaniu oczywistej błędności rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji, zakwestionowanego w skardze kasacyjnej, wskazującej w podstawach na dopuszczenie się przez ten Sąd określonych uchybień.

Po analizie zaprezentowanych argumentów Sąd Najwyższy nie dostrzega, by w sprawie spełniona została przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, w rozumieniu wyżej podanym. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa, oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w sądzie drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe.

Przyjęcie przez Sąd drugiej instancji poglądu, niezgodnego ze stanowiskiem skarżącego, nie przesądza o nietrafności wydanego w sprawie orzeczenia, a tym bardziej - o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Twierdzenia skargi mają w części charakter niedopuszczalnej polemiki ze stanowiskiem, wyrażonym w zaskarżonych orzeczeniach. Uzasadnienie wniosku stanowi w istocie próbę zaangażowania Sądu Najwyższego do kolejnej weryfikacji instancyjnej prawidłowości dokonania przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny prawnej w sprawie, co nie jest celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi

kasacyjnej do rozpoznania, ze względu na przesłankę przedsądu, przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Mając na względzie zaprezentowane argumenty, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie odpowiedzialności za wynik sporu – na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz w zw. z § 2 pkt 7 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

[SOP]

(r.g.)